अहं हि पूर्व्वो वयसा भवद्भ्यस्तेनाभिवादं भवतां न प्रयुञ्जे । योविद्यया तपसा जन्मना वा वृद्धः स पूज्यो भवति द्विजानां ।

॥ अष्टक उवाच ॥ अवादीस्त्वं वयसा यः प्रवृद्धः स वै राजन्नाभ्यधिकः कथ्यते च । यो विद्यया तपसा संप्रवृद्धः स एव पूज्यो भवति द्विजानां ।

॥ ययातिरुवाच ॥ प्रतिकूलं कर्म्मणा पापमाहुस्तद्वर्त्तते प्रवणे पापलोकं । सन्तोऽसतां नानुवर्त्तन्ति चैतद्यथा चैषामनुकूलास्तथासन् । २५८०

अभूद्धनं मे विपुलं गतं तद्विचेष्टमानो नाधिगन्ता तदस्मि । एवं प्रधार्य्यात्महिते निविष्टो यो वर्त्तते स विजानाति धीरः ।

महाधनो यो यजते सुयज्ञैर्यः सर्व्वविद्यासु विनीतबुद्धिः । वेदानधीत्य तपसा योज्य देहं दिवं समायात्पुरुषो वीतमोहः ।

न जातु हृष्येन्महता धनेन वेदानधीयीताऽनहङ्कृतः स्यात् । नानाभावा बहवो जीवलोके दैवाधीना नष्टचेष्टाधिकाराः । तत्तत्प्राप्य न विहन्येत धीरो दिष्टं बलीय इति मत्वात्मबुद्ध्या ।

सुखं हि जन्तुर्यदिवाऽपि दुःखं दैवाधीनं विन्दते नात्मशक्त्या । तस्माद्दिष्टं बलवन्मन्यमानो न संज्वरेन्नापि हृष्येत्कथञ्चित् ।

दुःखेन तप्येन्न सुखैः प्रहृष्येत्समेन वर्त्तेत सदैव धीरः । दिष्टं बलीय इतिमन्यमानो न संज्वरेन्नापि हृष्येत्कथञ्चित् । २५८५

भये न मुह्याम्यष्टकाहं कदाचित्सन्तापो मे मानसो नास्ति कश्चित् । धाता यथा मां विदधीत लोके ध्रुवं तथाऽहं भवितेति मत्वा ।

संस्वेदजा अण्डजाउद्भिदश्च सरीसृपाः कृमयोऽथाप्सु मत्स्याः । तथाऽग्मानस्तृणकाष्ठञ्च सर्व्वं दिष्टक्षये स्वां प्रकृतिं भजन्ति ।

अनित्यतां सुखदुःखस्य बुद्ध्वा कस्मात्सन्तापमष्टकाहं भजेयं । किं कुर्य्यां वै किञ्च कृत्वा न तप्येयं तस्मात्सन्तापं वर्ज्जयाम्यप्रमत्तः ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं ब्रुवाणं नृपतिं ययातिमथाऽष्टकः पुनरेवान्वपृच्छत् । मातामहं सर्व्वगुणोपपन्नं तत्र स्थितं स्वर्गलोके यथावत् ।

॥ अष्टक उवाच ॥ ये ये लोकाः पार्थिवेन्द्र प्रधानास्त्वया भुक्ता यच्च कालं यथावत् । तान्मे राजन्ब्रूहि सर्व्वान्यथावत् क्षेत्रज्ञवत् भाषसे त्वं हि धर्मान् । २५९०

॥ ययातिरुवाच ॥ राजाऽहमासमिह सार्व्वभौमस्ततो लोकान्महतश्चाजयं वै । तत्रावसं वर्षसहस्रमात्रं ततो लोकं परमस्यभ्युपेतः ।

ततः पुरीं पुरुहूतस्य रम्यां सहस्रद्वारां शतयोजनायतां । अध्यावसं वर्षसहस्रमात्रं ततो लोकं परमस्यभ्युपेतः ।

ततो दिव्यमजरं प्राप्य लोकं प्रजापतेर्लोकपतेर्दुराप । तत्रावसं वर्षसहस्रमात्रं ततो लोकं परमस्यभ्युपेतः ।

स देवदेवस्य निवेशने च विहृत्य लोकानवसं यथेष्टं । संपूज्यमानस्त्रिदशैः समस्तैस्तुल्यप्रभावद्युतिरीश्वराणां ।

तथाऽवसन्नन्दने कामरूपी सम्वत्सराणामयुतं शतानां । सहाप्सरोभिर्व्विहरन्पुण्यगन्धान्पश्यन्नगान्पुष्पितांश्चारुरूपान् । २५९५

तत्र स्थितं मां देवसुखेषु सक्तं कालेऽतीते महति ततोऽतिमात्रं । दूतो देवानामब्रवीदुग्ररूपो ध्वंसेत्युच्चैः स्त्रिः स्तनेन स्वरेण ।